

Sygn. akt II S 173/16

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lipca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Ewa Krakowiak (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Renata Stępińska

SO Magdalena Meroń-Pomarańska

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2016 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi M. F.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie skargi na czynności komornika toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie do sygn. akt I Co 3862/15/K

postanawia:

1. stwierdzić przewlekłość postępowania w sprawie o sygn. I Co 3862/15/K Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie;
2. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie na rzecz skarżącego M. F. kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;
4. zwrócić skarżącemu M. F. opłatę sądową od skargi w kwocie 100 zł (sto złotych).

SSO Renata Stępińska SSO Ewa Krakowiak SSO Magdalena Meroń-Pomarańska

UZASADNIENIE

Skarżący M. F. w dniu 15 czerwca 2016 r. złożył skargę w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Wniósł o stwierdzenie przewlekłości w postępowaniu do sygn. akt I Co 3862/15/K prowadzonym przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, zobowiązanie Sądu Rejonowego do rozpoznania przedmiotowej sprawy w terminie zgodnie z art. 767² k.p.c. oraz o przyznanie kwoty 3.000 zł.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lublińcu zajął w dniu 14 września 2015 r. ruchomości pod adresem K., ul. (...), dłużnik oraz inne osoby złożyli na powyższą czynność komornika skargę w trybie art. 767 k.p.c. do Sądu Rejonowego dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie w terminie ustawowym. W konsekwencji złożenia skargi na czynność komornika sądowego rozpoznawanej od października 2015 r. organ egzekucyjny wstrzymał się z przystąpieniem do sprzedaży zajętych ruchomości jak i zaspokojeniem wierzyciela z wyegzekwowanych sum. Do dnia dzisiejszego skarga w sprawie I Co 3862/15/K nie została rozpoznana mimo tego, że akta sprawy KM 1168/15 były w posiadaniu Sądu Rejonowego dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie przez okres ponad

6 miesięcy, gdzie komornik sądowy akcentował sądowi podstawę do łącznego rozpoznania wszystkich złożonych skarg na tę samą czynność komornika sądowego. Mimo tego Sąd Rejonowy dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie dotychczas nie rozpoznał skargi, przy czym obecnie ponownie wezwał organ egzekucyjny do wydania akt sprawy KM 1168/15 wskazując na niewykonanie przez komornika uprzedniego wezwania do ustosunkowania się do skargi, co jednak komornik wykonał prawidłowo.

Skarżący powołując się na art. 767² § 1 k.p.c. wskazał, iż Sąd rozpoznaje skargę w terminie tygodniowym od dnia jej wpływu do sądu, a gdy skarga zawiera braki formalne, które podlegają uzupełnieniu, w terminie tygodniowym od jej uzupełnienia. Stosownie do powziętej przez skarżącego wiedzy skarga dłużnika dotknięta była od momentu jej złożenia brakiem formalnym, jednak dopiero w maju 2016 r. Sąd wezwał skarżącego do jego uzupełnienia. Przewidziany przez ustawodawcę termin tygodniowy do rozpoznania skargi wskazuje, że jest to środek prawny wymagający szybszego działania po stronie sądu jako organu kontroli judykacyjnej, co oznacza, że równie pilnym była formalna analiza samej skargi, czego Sąd nie dokonał w okresie ostatnich 6 miesięcy, przez co nie doszło do rozpoznania skargi w przewidzianym terminie. Należy wskazać, że gdyby Sąd prawidłowo przystąpił do formalnej kontroli skargi w sprawie I Co 3862/15/K w terminie tygodnia, zapewne zostałaby ona rozpoznana merytorycznie w terminie, w którym Sąd rozpoznał pozostałe skargi.

Reasumując, w ocenie skarżącego Sąd nie podjął w okresie od października 2015 do maja 2016 r. żadnych czynności w przedmiocie formalnej oraz merytorycznej oceny skargi w sprawie I Co 3862/15/K, co doprowadziło do opieszałego prowadzenia postępowania. Żądanie zasądzenia dla skarżącego od Skarbu Państwa sumy w wysokości 3.000 zł jest odpowiednie do naruszonych praw skarżącego, gdyż w żaden sposób nie dał on podstaw do powstania zaistniałej nieprawidłowości, a opieszałość Sądu wynosząca co najmniej pół roku dla postępowania, dla którego ustawodawca przewidział termin tygodnia stanowi o niespotykanej w praktyce opieszałości oraz w pełni uzasadnia przedstawione żądanie.

Do sprawy przystąpił Skarb Państwa Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie reprezentowany przez Prezesa Sądu, który wniósł o oddalenie skargi.

W uzasadnieniu podkreślono, że co prawda termin tygodniowy na rozpoznanie skargi nie został zachowany, jednak brak jest przewlekłości w rozumieniu przepisów ustawy. Pewne - jednak nie rażące - opóźnienia związane były z nieprawidłową ekspedycją pierwszego wezwania do dłużnika oraz ze spóźnionym przedstawieniem uzasadnienia skargi i akt egzekucyjnych przez komornika, co miało miejsce dopiero w dniu 13 czerwca 2016 r., podczas gdy pierwsze wezwanie zostało doręczone 27 stycznia 2016 r. Prezes Sądu podkreślił, że w kwietniu 2016 roku Sędzia referent polecił ponaglić komornika o odpowiedź oraz akta egzekucyjne. Także dłużnik braki skargi uzupełnił dopiero pismem, które wpłynęło do Sądu w dniu 13 czerwca 2016 roku. W odpowiedzi na skargę zaznaczono również, że nieprawdą było, iż akta komornika już wcześniej znajdowały się w Sądzie, gdyż wpłynęły do Sądu dnia 13 czerwca 2016 r., co umożliwiło rozpoznanie skargi.

Analiza akt przedmiotowej sprawy wskazuje na następujący przebieg niniejszego postępowania:

W dniu 15 października 2015 roku wpłynęła do Sądu Rejonowego skarga na czynności komornika złożona przez dłużnika T. S.. W dniu 19 października 2015 roku została wpisana do repertorium „Co”.

Akta zostały przedstawione Sędziemu Referentowi 20 października 2015 r. Zarządzeniem z dnia 6 listopada 2015 r. Sędzia polecił sprawdzenie w księgowości, czy skarga została opłacona, a to wobec wskazania przez skarżącego, iż taką opłatę uiszczył, nie dołączył jednakże stosownego potwierdzenia do skargi. Zarządzenie to wykonano dnia 2 grudnia 2015 roku.

Zarządzeniem z dnia 15 grudnia 2015 r. wezwano skarżącego do uzupełnienia braku skargi poprzez dołączenie jej odpisu. Jednocześnie wezwano Komornika do złożenia odpowiedzi na skargę i przedstawienie akt egzekucyjnych. Zarządzenie to wykonano dnia 21 stycznia 2016 r.

Zarządzeniem z dnia 25 kwietnia 2016 roku Sędzia referent polecił prawidłową ekspedycję wezwania do uzupełnienia braków formalnych, z uwagi na to, iż zostało ono wysłane nie do dłużnika, który wnosił skargę, a do wierzyciela, ponaglono również Komornika o odpowiedź na skargę i akta. Powyższe zarządzenie wykonano w dniu 17 maja 2016 r.

Pismem z dnia 25 maja 2016 roku (data nadania) Komornik Sądowy poinformował, że wykonał zarządzenie Sądu Rejonowego z dnia 21 stycznia 2016 roku i w dniu 4 lutego 2016 roku przedłożył akta spraw KM 1168/15 oraz KM 1169/15 wraz z uzasadnieniem zaskarżonych czynności wskazując sygnatury spraw, w tym I Co 3862/15/K.

Akta komornicze wpłynęły ponownie w dniu 13 czerwca 2016 roku i zostały dołączone do akt I Co 3862/15/K. W tym samym dniu dłużnik uzupełnił braki formalne skargi.

W dniu 30 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy oddalił skargę dłużnika na wskazane przez niego czynności.

Sąd Okręgowy zważył.

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 roku, Nr 179, poz. 1843 ze zm.) przewlekłość postępowania zachodzi, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wnosi skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuca przewlekłość postępowania. O naruszeniu prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki można mówić tylko wówczas, gdy z przyczyn zawinionych przez sąd postępowanie w danej sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności i wydania merytorycznego rozstrzygnięcia, a nie wtedy, gdy długotrwałość postępowania jest wynikiem działań stron ukierunkowanych na wstrzymywanie biegu postępowania lub powodujących konieczność podejmowania przez sąd czynności skutkujących przedłużaniem się postępowania ze względów proceduralnych (np. konieczność przesyłania odpisów orzeczeń, informacji, zawiadomień, dołączenia akt innych postępowań sądowych lub organów). Skarga na przewlekłość postępowania może być skuteczna jedynie wówczas, jeżeli zwłoka nastąpiła na skutek działania lub bezczynności sądu. Chodzi zatem o to, aby czynności sądu zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki, która wskazywałaby na bezczynność sądu lub bezproduktywność jego działań (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 1 października 2008 r., sygn. akt II S 6/08, KZS 2008/11/70). Zbędną zwłoką nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013 r. KSP 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12, Lex 1246709; por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 - KZS 2010/11/50, LEX nr 783363).

Analiza akt postępowania I Co 3862/15/K prowadzi do wniosku, że w jego toku występowały nieuzasadnione okresy bezczynności, zaś część czynności podejmowana była niecelowo. I tak, o brakujący odpis skargi wezwano skarżącego po prawie 7 miesiącach od jej złożenia, było to wprawdzie wynikiem błędu, gdyż pierwotne wezwanie zostało przesłane (po miesiącu od wydania zarządzenia przez Sędziego) mylnie do wierzyciela, jednakże okoliczność ta nie mogła stanowić podstawy do oddalenia skargi na przewlekłość. Strona postępowania sądowego nie może ponosić bowiem konsekwencji błędów pracowników wymiaru sprawiedliwości. Należy przy tym zauważyć, że uchybienia w tym zakresie znacznie wydłużyły tok postępowania. Dłużnik przedłożył odpis skargi w dniu 13 czerwca 2016 roku, po ponownym prawidłowym wezwaniu, jakie miało miejsce dopiero 17 maja 2016 roku (jedyne braki formalne).

Zaznaczyć również należy, iż Komornik dołączył akta egzekucyjne w dniu 4 lutego 2016 roku wraz z uzasadnieniem zaskarżonych czynności. Co prawda były one dołączone do innych spraw związanych z rozpoznawaniem skarg na czynności komornika, jednakże nie było przeszkód, aby Sąd w niniejszej sprawie mógł z nich w tym czasie skorzystać. Rolą Sądu było także ponaglenie Komornika niezwłocznie po upływie terminu przewidzianego do przedłożenia akt egzekucyjnych wraz z odpowiedzią na skargę, co powinno nastąpić – zgodnie z kalendarzem k. 6 – jeszcze w styczniu 2016 roku. Tymczasem ponownie wezwanie o akta nastąpiło dopiero w kwietniu 2016 roku, zaś ich faktyczne dołączenie miało miejsce dopiero w czerwcu 2016 roku.

Przyczyny opóźnienia wskazane przez Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie nie przekonują. Naruszenie prawa do załatwienia sprawy bez zbędnej zwłoki zachodzi przede wszystkim w indywidualnej sytuacji opieszłości i błędnych działań Sędziego czy jego sekretariatu.

Skarżący słusznie wskazuje, że z uwagi na szczególny charakter spraw wywołanych skargami na czynności Komornika powinny być one rozpoznawane niezwłocznie, w tym też celu ustawodawca określił tygodniowy termin na podejmowanie czynności niezbędnych do ich rozpoznania. Termin ten w niniejszej sprawie kilkakrotnie znacznie przekroczono, czego nie uzasadniał ani przedmiot skargi, która pod względem merytorycznym nie była skomplikowana, ani też rodzaj podejmowanych w sprawie czynności, które ograniczały się do wezwania o odpis skargi, zwrócenia się do Komornika o uzasadnienie zaskarżonej czynności, a następnie do czynności monitowania, aby odpowiedź Komornika nastąpiła w terminie, po czym powinno dojść do merytorycznego rozpoznania skargi.

Opisane zaniedbania Sądu naruszają prawa strony do szybkiego rozpoznania sprawy (art. 6 k.p.c.). W orzecznictwie wskazuje się, że przewlekłość postępowania zachodzi, gdy jest ono długotrwałe, prowadzone rozwole i trwa ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych do końcowego rozstrzygnięcia, będących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu. Niewątpliwie zaniedbania Sądu Rejonowego, skutkujące niepodejmowaniem żadnych czynności w sprawie, narażały skarżącego na niepewność co do toku postępowania i nierozpoznanie jego sprawy w racjonalnym terminie.

Powyższe okoliczności przemawiały za uznaniem wystąpienia przesłanek opisanych w art. 2 ust. 2 ww. ustawy stanowiących podstawę do stwierdzenia przewlekłości.

Stosownie do treści art. 12 ust. 4 cytowanej wyżej ustawy, uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2.000 do 20.000 zł. Uwzględniając stopień zaniedbań Sądu Rejonowego oraz ich charakter zasadnym było zasądzenie na rzecz skarżącego kwoty 2.000 zł. Kwota ta w ocenie Sądu Okręgowego jest odpowiednia do stopnia naruszeń praw skarżącego jako wierzyciela i odpowiada rodzajowi sprawy oraz zwłoce w jej rozpoznaniu.

Wobec powyższego na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 oraz pozostałych powołanych przepisów ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

W pozostałej części skargę oddalono na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy.

Brak było podstaw do wydania Sądowi Rejonowemu zaleceń co do dalszego toku postępowania, skoro Sąd Rejonowy w dniu 30 czerwca 2016 roku przedmiotową skargę merytorycznie rozpoznał.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy Sąd Okręgowy zwrócił skarżącemu uiszczonej w sprawie opłatę.

SSO Renata Stępińska SSO Ewa Krakowiak SSO Magdalena Meroń-Pomarańska